

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 6926/2560

นาง พ. โจทก์ นาย ข. กับพวก จำเลย

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง ป.พ.พ. มาตรา 374, ป.พ.พ. มาตรา 1480, ป.วิ.พ. มาตรา 248,

พ.ร.บ.ศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. 2553 มาตรา 6

ย่อ / หลักกฎหมาย

โจทก์ฟ้องขอให้จำเลยที่ 1 ชำระค่าอุปการะเลี้ยงดูและค่าการศึกษาของบุตร รวมทั้งขอให้เพิกถอนนิติกรรมการโอนกรรมสิทธิ์ที่ดินและบ้านพิพาทระหว่างจำเลยที่ 1 กับจำเลยที่ 2 โดยอ้างว่าโจทก์กับจำเลยที่ 1 ได้ทำหนังสือสัญญาหย่าไว้ต่อกันโดยมีข้อตกลงว่า จำเลยที่ 1 ต้องชำระค่าอุปการะเลี้ยงดูบุตรเดือนละ 5,000 บาท และค่าการศึกษาบุตรด้วย และยังมีข้อตกลงแบ่งสินสมรสระหว่างโจทก์กับจำเลยที่ 1 ว่า บ้านพร้อมที่ดินพิพาทให้เป็นของโจทก์และจำเลยที่ 1 เมื่อจำเลยที่ 1 ตายไปให้ส่วนของจำเลยที่ 1 ตกเป็นมรดกแก่บุตร คือ จ. แม็คดีนี่เป็นคดีครอบครัว แต่สิทธิในการฎีกาต้องพิจารณาทุนทรัพย์ในชั้นฎีกาว่าต้องห้ามมิให้คู่ความฎีกาในปัญหาข้อเท็จจริงหรือไม่ เว้นแต่เป็นคดีสิทธิในครอบครัว เมื่อโจทก์และจำเลยที่ 1 ทำบันทึกข้อตกลงท้ายทะเบียนหย่าเกี่ยวกับการขอให้ชำระค่าอุปการะเลี้ยงดูบุตรในวันที่ 13 มกราคม 2557 อันเป็นเวลากายหลังที่ จ. บรรลุนิติภาวะแล้ว กรณีเป็นเรื่องที่โจทก์ฟ้องขอให้บังคับจำเลยที่ 1 ตามสัญญา ไม่ใช่คดีเกี่ยวกับสิทธิในครอบครัว ทั้งข้อหาแต่ละข้อตามคำฟ้องของโจทก์ก็แยกจากกันได้เพราะไม่เกี่ยวข้องกัน การที่จำเลยที่ 1 ฎีกาว่า จำเลยที่ 1 ไม่ต้องชำระค่าอุปการะเลี้ยงดูและค่าการศึกษาให้ จ. เนื่องจาก จ. มีพฤติกรรมก้าวร้าวไม่เคารพจำเลยที่ 1 โจทก์และ จ. ร่วมกันขัดขวางมิให้จำเลยที่ 1 ได้รับเงินเวนคืนกรรมกรรมประกันชีวิต และยังร่วมกันไปรับเงินจากอีกกรรมกรรมหนึ่งที่จำเลยที่ 1 เป็นผู้ชำระเบี้ยประกันขอให้หักกลับหนี้ได้ ฎีกาของจำเลยที่ 1 เป็นการโต้แย้งข้อเท็จจริงเพื่อนำไปสู่การวินิจฉัยปัญหาข้อกฎหมายจึงเป็นฎีกาในปัญหาข้อเท็จจริง มิใช่ปัญหาข้อกฎหมาย เมื่อศาลอุทธรณ์ภาค 1 พิพากษาให้จำเลยที่ 1 ชำระให้แก่โจทก์เป็นเงิน 81,665 บาท พร้อมดอกเบี้ยอัตราร้อยละ 7.5 ต่อปี ทุนทรัพย์ที่พิพาทตามฎีกาของจำเลยที่ 1 ในประเด็นนี้จึงไม่เกิน 200,000 บาท คดีจึงต้องห้ามฎีกาในปัญหาข้อเท็จจริงตาม ป.วิ.พ. มาตรา 248 วรรคหนึ่ง ประกอบพ.ร.บ.ศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ.2553 มาตรา 6 ข้อความในบันทึกข้อตกลงท้ายทะเบียนหย่าที่จำเลยที่ 1 ระบุว่า สินสมรสในส่วนของจำเลยที่ 1 ในบ้านพร้อมที่ดินพิพาท เมื่อจำเลยที่ 1 ตายให้ตกเป็นมรดกของบุตร คือ จ. นั้นเป็นสัญญาที่มีเงื่อนไขที่ก่อให้เกิดหนี้แก่จำเลยที่ 1 ที่ต้องชำระแก่บุคคลภายนอก คือ จ. ผู้เป็นบุตร เพื่อเป็นการระงับข้อพิพาท จึงเป็นสัญญาเพื่อประโยชน์บุคคลภายนอกตาม ป.พ.พ. มาตรา 374 มิใช่พันธียกรรม ดังนั้นการที่จำเลยที่ 1 จดทะเบียนโอนกรรมสิทธิ์ที่ดินพร้อมบ้านพิพาท เฉพาะส่วนของจำเลยที่ 1 ให้แก่จำเลยที่ 2 โดยเสนอหาแม่ไม่กระทบต่อสิทธิของโจทก์ในบ้านและที่ดินพิพาทก็ตาม แต่โจทก์ก็เป็นคู่สัญญาในหนังสือสัญญาหย่าโดยตรงกับจำเลยที่ 1 ในการยกทรัพย์สินให้แก่บุตร โจทก์ในฐานะคู่สัญญามีอำนาจฟ้องให้เพิกถอนนิติกรรม การโอนทรัพย์พิพาทระหว่างจำเลยที่ 1 กับจำเลยที่ 2 ได้เพราะเป็นทางให้บุตรเสียเปรียบ อันเป็นการฟ้องบังคับให้จำเลยที่ 1 ปฏิบัติตามข้อตกลงในหนังสือสัญญาหย่า การที่จำเลยที่ 1 โอนบ้านพร้อมที่ดินเฉพาะส่วนของตนให้แก่จำเลยที่ 2 โดยเสนอหา จึงเป็นการที่จำเลยที่ 1 หลีกเลี้ยงที่จะชำระหนี้ให้แก่บุตรตามข้อตกลง

ในสัญญา กรณีมีเหตุที่จะเพิกถอนนิติกรรมการโอนดังกล่าวได้

คำพิพากษา

โจทก์ฟ้องและแก้ไขคำฟ้องขอให้บังคับจำเลยที่ 1 ชำระค่าอุปการะเลี้ยงดูและเล่าเรียนบุตรเป็นเงิน 81,665 บาท พร้อมดอกเบี้ยอัตราร้อยละ 7.5 ต่อปี ของต้นเงิน 81,415 บาท นับถัดจากวันฟ้อง เป็นต้นไปจนกว่าจะชำระเสร็จแก่โจทก์ ให้จำเลยที่ 1 ชำระค่าอุปการะเลี้ยงดูบุตรเดือนละ 5,000 บาท นับแต่เดือนตุลาคม 2557 เป็นต้นไปจนกว่านายจิตติ จะเรียนจบการศึกษาชั้นปริญญาตรีในเดือนกันยายน 2559 คิดเป็นเงิน 180,000 บาท ชำระค่าเล่าเรียนชั้นปริญญาตรีภาคการศึกษาละ 70,415 บาท นับแต่ภาคการศึกษาที่ 2/2557 เป็นต้นไปจนกว่าบุตรจะจบการศึกษารวม 5 ภาคการศึกษาคิดเป็นเงิน 352,075 บาท โดยขอให้จำเลยที่ 1 ชำระให้เสร็จสิ้นภายในครั้งเดียว รวมเป็นเงิน 532,075 บาท กับให้เพิกถอนการจดทะเบียนยกให้ที่ดินโฉนดเลขที่ 99889 เลขที่ดิน 29 (1694) เนื้อที่ 68 ตารางวา พร้อมสิ่งปลูกสร้างบ้านเลขที่ 31/70 ระหว่างจำเลยทั้งสอง ให้จำเลยที่ 2 จดทะเบียนโอนที่ดินพร้อมบ้านดังกล่าวกลับมาเป็นชื่อของจำเลยที่ 1 หากไม่ไปให้ถือเอาคำพิพากษาแทนการแสดงเจตนาของจำเลยทั้งสองและห้ามจำเลยที่ 1 จดทะเบียนโอนที่ดินพร้อมบ้านดังกล่าวให้ผู้ใดอีก ยกเว้นโอนให้นายจิตติ บุตรชาย ให้จำเลยที่ 1 โอนทะเบียนรถยนต์ยี่ห้อ FORD ESCAPE หมายเลขทะเบียน กค 5050 นนทบุรี ให้โจทก์ หากไม่ไปให้ถือเอาคำพิพากษาแทนการแสดงเจตนาของจำเลยที่ 1 และให้จำเลยทั้งสองส่งมอบกุญแจที่เปิดเข้าบ้านเลขที่ 31/70 ดังกล่าว และกุญแจห้องที่โจทก์และบุตรเคยใช้พักอาศัย ห้ามจำเลยทั้งสองกระทำการใด ๆ อันเป็นการขัดขวางไม่ให้โจทก์และบุตรเข้าไปใช้ประโยชน์ในบ้านดังกล่าว จำเลยที่ 1 และที่ 2 ให้การและแก้ไขคำให้การขอให้ยกฟ้อง ศาลชั้นต้นส่งเรื่องปัญหาเขตอำนาจศาลให้ประธานศาลฎีกาวินิจฉัยตามพระราชบัญญัติศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ.2553 มาตรา 11 ประธานศาลฎีกาวินิจฉัยว่า คดีนี้อยู่ในอำนาจของศาลเยาวชนและครอบครัว ศาลชั้นต้นพิพากษาให้จำเลยที่ 1 ชำระเงิน 81,665 บาท พร้อมดอกเบี้ยอัตราร้อยละ 7.5 ต่อปี ของต้นเงิน 81,415 บาท นับถัดจากวันฟ้อง เป็นต้นไปจนกว่าจะชำระเสร็จแก่โจทก์ และให้จำเลยที่ 1 ชำระค่าอุปการะเลี้ยงดูบุตรเดือนละ 5,000 บาท นับแต่เดือนตุลาคม 2557 เป็นต้นไปจนกว่านายจิตติ บุตร จะเรียนจบการศึกษาชั้นปริญญาตรี และชำระค่าการศึกษาชั้นปริญญาตรีเป็นเงินภาคเรียนละ 70,415 บาท นับแต่ภาคเรียนที่ 2/2557 เป็นต้นไปจนกว่าจะเรียนจบการศึกษาในภาคเรียนที่ 2/2559 รวม 5 ภาคเรียน และให้เพิกถอนนิติกรรมการจดทะเบียนยกให้ที่ดินโฉนดเลขที่ 99889 เลขที่ดิน 29 (1694) เนื้อที่ 68 ตารางวา พร้อมสิ่งปลูกสร้างบ้านเลขที่ 31/70 ระหว่างจำเลยทั้งสอง ให้จำเลยที่ 2 จดทะเบียนโอนที่ดินพร้อมบ้านนั้นกลับมาเป็นชื่อของจำเลยที่ 1 หากไม่โอนให้ถือเอาคำพิพากษาแทนการแสดงเจตนาของจำเลยทั้งสอง ห้ามจำเลยที่ 1 จดทะเบียนโอนกรรมสิทธิ์ที่ดินและบ้านดังกล่าวให้แก่ผู้ใดอีก เว้นแต่จดทะเบียนโอนให้นายจิตติ บุตรชาย ให้จำเลยที่ 1 จดทะเบียนโอนกรรมสิทธิ์รถยนต์ยี่ห้อ FORD ESCAPE สีบรอนด์เงิน ทะเบียนเลขที่ กค 5050 นนทบุรี ให้แก่โจทก์ หากไม่โอนให้ถือเอาคำพิพากษาแทนการแสดงเจตนาของจำเลยที่ 1 ให้จำเลยที่ 1 ส่งมอบกุญแจบ้านเลขที่ 31/70 พร้อมกุญแจห้องที่โจทก์และบุตรเคยใช้ประโยชน์พักอาศัยให้แก่โจทก์ ห้ามจำเลยทั้งสองกระทำการใด ๆ อันเป็นการขัดขวางไม่ให้โจทก์และบุตรเข้าไปใช้ประโยชน์ในบ้านดังกล่าวกับให้จำเลยทั้งสองใช้ค่าฤชาธรรมเนียมแทนโจทก์ โดยกำหนด ค่าทนายความ 30,000 บาท ค่าขออื่นให้

ยก จำเลยทั้งสองอุทธรณ์ ศาลอุทธรณ์ภาค 1 แผนกคดีเยาวชนและครอบครัวพิพากษายืน แต่ให้คืนค่าขึ้นศาลชั้นอุทธรณ์เป็นเงิน 1,533 บาท แก่จำเลยทั้งสอง ค่าฤชาธรรมเนียมชั้นอุทธรณ์ นอกจากที่สั่งคืนให้เป็นพับ จำเลยทั้งสองฎีกา ศาลฎีกาแผนกคดีเยาวชนและครอบครัววินิจฉัยว่า ข้อเท็จจริงเบื้องต้นรับฟังได้ว่า เมื่อวันที่ 24 เมษายน 2535 โจทก์และจำเลยที่ 1 จดทะเบียนสมรสกันที่สถานเอกอัครราชทูตไทย ณ กรุงบอนน์ สหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนีและมีบุตรด้วยกัน 1 คน คือนายจิตติ ซึ่งเกิดเมื่อวันที่ 16 สิงหาคม 2537 วันที่ 17 ธันวาคม 2556 จำเลยที่ 1 ได้ฟ้องหย่า โจทก์และขอแบ่งสินสมรสที่ศาลเยาวชนและครอบครัวจังหวัดนนทบุรี ต่อมาวันที่ 13 มกราคม 2557 โจทก์และจำเลยที่ 1 ได้จดทะเบียนหย่าขาดจากกัน โดยได้ทำหนังสือสัญญาหย่าลงวันที่ 13 มกราคม 2557 ไว้ต่อกันโดยมีข้อตกลงว่า โจทก์และจำเลยที่ 1 จะไปจดทะเบียนหย่า ในวันที่ 13 มกราคม 2557 และให้นายจิตติ บุตรผู้เยาว์อยู่ในความปกครองของโจทก์และจำเลยที่ 1 นอกจากนี้ โจทก์และจำเลยที่ 1 ยังมีข้อตกลงเกี่ยวกับการจ่ายเงินค่าอุปการะเลี้ยงดูและค่าการศึกษาของบุตร ผู้เยาว์ รวมทั้งการแบ่งสินสมรสดังนี้ "...ข้อ 4 คู่สัญญาฝ่ายชายมีหน้าที่จ่ายค่าอุปการะเลี้ยงดูและจ่ายค่าการศึกษาเล่าเรียนของบุตรผู้เยาว์เป็นเงินเดือน เดือนละ 5,000 บาท (ห้าพันบาท) รวมถึงค่าการศึกษาเล่าเรียนในชั้นปริญญาตรีตามปกติและได้รับความยินยอมจากฝ่ายชายจนกว่าบุตร ผู้เยาว์จะจบการศึกษาชั้นปริญญาตรี โดยฝ่ายชายจะจ่ายเงินจำนวนดังกล่าว ให้แก่บุตรผู้เยาว์ ภายในวันที่ 30 ของทุกเดือน ข้อ 5 คู่สัญญาทั้งสองฝ่ายตกลงแบ่งสินสมรสและหนี้สินกันดังนี้ 5.1 ที่ดินโฉนดเลขที่ 99889 เลขที่ดิน 29 (1694) เนื้อที่ 68 ตารางวา พร้อมสิ่งปลูกสร้างคือบ้านเลขที่ 31/70 (ปลอดภาระจำนอง) ราคาประมาณ 13,000,000 บาท (สิบสามล้านบาท) ตกลงแบ่งให้กับ ฝ่ายหญิงและฝ่ายชาย และเมื่อฝ่ายชายตายไปแล้วส่วนของฝ่ายชายให้ตกเป็นมรดกของบุตรคือนายจิตติ ..." ต่อมาวันที่ 17 มิถุนายน 2557 จำเลยที่ 1 จดทะเบียนยกที่ดินโฉนดเลขที่ 99889 พร้อมสิ่งปลูกสร้างซึ่งปลูกบนที่ดินดังกล่าวเฉพาะส่วนของจำเลยที่ 1 ให้แก่จำเลยที่ 2 ปรากฏตามสำเนาหนังสือสัญญาให้เฉพาะส่วน บันทึกถ้อยคำการชำระภาษีอากร บันทึกการประเมินราคาทรัพย์สินและโฉนดที่ดิน สำหรับประเด็นที่โจทก์ฟ้องบังคับให้จำเลยที่ 1 จดทะเบียนโอนรถยนต์ยี่ห้อ FORD ESCAPE คันหมายเลขทะเบียน กค 5050 นนทบุรี ให้แก่โจทก์กับให้จำเลยทั้งสองส่งมอบกุญแจบ้าน และกุญแจห้องในบ้านหลังดังกล่าวให้แก่โจทก์ กับห้ามจำเลยทั้งสองขัดขวางโจทก์และบุตรในการที่จะเข้าไปใช้ประโยชน์ในบ้านหลังดังกล่าว ศาลชั้นต้นพิพากษาบังคับจำเลยทั้งสองตามคำขอของโจทก์และศาลอุทธรณ์ภาค 1 แผนกคดีเยาวชนและครอบครัวพิพากษายืน โจทก์และจำเลยทั้งสองมิได้ฎีกา คดีโจทก์ในประเด็นดังกล่าวจึงถึงที่สุดไปตามคำพิพากษาศาลอุทธรณ์ภาค 1 สำหรับฎีกาของจำเลยที่ 1 ในประการแรกที่ว่า จำเลยที่ 1 ต้องชำระค่าอุปการะเลี้ยงดูและค่าการศึกษาบุตรให้แก่โจทก์ตามคำพิพากษาศาลอุทธรณ์ภาค 1 หรือไม่นั้น เห็นว่า คดีนี้โจทก์ฟ้องขอให้บังคับจำเลยที่ 1 ชำระค่าอุปการะเลี้ยงดูและค่าการศึกษาของบุตร รวมทั้งขอให้เพิกถอนนิติกรรมการโอนกรรมสิทธิ์ที่ดินและบ้านพิพาทระหว่างจำเลยที่ 1 กับจำเลยที่ 2 โดยอ้างว่า ในการจดทะเบียนหย่าระหว่างโจทก์กับจำเลยที่ 1 นั้น โจทก์และจำเลยที่ 1 ได้ทำหนังสือสัญญาหย่าไว้ต่อกันโดยมีข้อตกลงว่า จำเลยที่ 1 ต้องชำระค่าอุปการะเลี้ยงดูบุตรเดือนละ 5,000 บาท และค่าการศึกษาของบุตรด้วยทั้งยังมีข้อตกลงแบ่งสินสมรสระหว่างโจทก์กับจำเลยที่ 1 ว่า บ้านพร้อมที่ดินพิพาทให้เป็นของโจทก์และจำเลยที่ 1 และเมื่อจำเลยที่ 1 ตายไป ให้ส่วนของจำเลยที่ 1 ตกเป็นมรดกแก่บุตรคือนายจิตติ แม้คดีนี้เป็นคดีครอบครัว แต่สิทธิในการฎีกาต้องพิจารณาทุนทรัพย์ในชั้นฎีกาว่าต้องห้ามมิให้คู่ความฎีกาในปัญหาข้อเท็จจริงหรือไม่ เว้นแต่เป็นคดี

สิทธิในครอบครัว เมื่อโจทก์และจำเลยที่ 1 ทำบันทึกข้อตกลงท้ายทะเบียนหย่าเกี่ยวกับการขอให้ชำระค่าอุปการะเลี้ยงดูบุตรในวันที่ 13 มกราคม 2557 อันเป็นเวลาภายหลังที่นายจิตติบรรลุนิติภาวะแล้ว กรณีจึงเป็นเรื่องที่โจทก์ฟ้องขอให้บังคับจำเลยที่ 1 ตามสัญญาไม่ไชคติเกี่ยวกับสิทธิในครอบครัว ทั้งข้อหาแต่ละข้อตามคำฟ้องของโจทก์ก็แยกจากกันได้เพราะไม่เกี่ยวข้องกัน จึงต้องพิจารณาจำนวนทุนทรัพย์หรือราคาทรัพย์สินเป็นรายข้อหาไป ซึ่งเมื่อพิจารณาประเด็นในฎีกาข้อแรกของจำเลยที่ 1 ซึ่งเกี่ยวกับค่าอุปการะเลี้ยงดูบุตรและค่าการศึกษาของบุตรแล้ว ศาลอุทธรณ์ภาค 1 พิพากษาให้จำเลยที่ 1 ชำระให้แก่โจทก์เป็นเงิน 81,665 บาท พร้อมดอกเบี้ยอัตราร้อยละ 7.5 ต่อปี ทุนทรัพย์ที่พิพาทตามฎีกาของจำเลยที่ 1 ในประเด็นนี้จึงไม่เกิน 200,000 บาท คดีจึงต้องห้ามฎีกาในปัญหาข้อเท็จจริงตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 248 วรรคหนึ่ง ประกอบพระราชบัญญัติศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ.2553 มาตรา 6 ที่จำเลยที่ 1 ฎีกาว่า แม้จำเลยที่ 1 กับโจทก์จะได้ทำหนังสือสัญญาหย่าไว้ต่อกันก็ตาม แต่การที่จะถือว่าจำเลยที่ 1 ผิดนัดไม่ชำระค่าอุปการะเลี้ยงดูและค่าการศึกษาตามสัญญาดังกล่าว จำต้องคำนึงถึงว่าบุตรเองก็มีหน้าที่ต่อบิดามารดาเช่นกัน ซึ่งก็ปรากฏว่าหลังจากโจทก์และจำเลยที่ 1 หย่าขาดจากกัน โจทก์ก็ได้อบรมดูแลสั่งสอนบุตรให้มีความประพฤติที่ดี นายจิตติ บุตรชายของโจทก์และจำเลยที่ 1 มีพฤติกรรมก้าวร้าวไม่เคารพจำเลยที่ 1 ซึ่งเป็นบิดา นอกจากนี้ทั้งโจทก์และนายจิตติได้ร่วมกันขัดขวางมิให้จำเลยที่ 1 ได้รับเงินเงินเวนคืนกรมธรรม์ประกันชีวิตจนทำให้จำเลยต้องฟ้องร้องบริษัทไทยพาณิชย์ประกันชีวิตจำกัด (มหาชน) ผู้รับประกันภัยรวมทั้งโจทก์และบุตรซึ่งร่วมกันขัดขวางเป็นจำเลยที่ศาลแพ่งตามคดีหมายเลขแดงที่ พ.5096/2558 นอกจากนี้โจทก์และบุตรยังร่วมกันไปรับเงินค่าเวนคืนกรมธรรม์อีกฉบับหนึ่ง จากบริษัทผู้รับประกันภัยเป็นจำนวนเงิน 659,752 บาท ทั้งที่จำเลยที่ 1 เป็นผู้ชำระเบี้ยประกันแต่เพียงผู้เดียว จำเลยที่ 1 จึงควรเป็นผู้ได้รับเงินจำนวนดังกล่าวซึ่งจำเลยที่ 1 อาจใช้สิทธิหักกลบลบหนี้กับฝ่ายโจทก์ได้ การที่ศาลอุทธรณ์ภาค 1 วินิจฉัยว่า เมื่อศาลแพ่งพิพากษายกฟ้องโจทก์และนายจิตติในคดีแพ่งหมายเลขแดงที่ 5096/2558 แล้ว นายจิตติจึงไม่มีหนี้สินใด ๆ ต่อจำเลยที่ 1 อันจะทำให้จำเลยที่ 1 มีสิทธิหักกลบลบหนี้กับค่าอุปการะเลี้ยงดูและค่าการศึกษาของบุตรได้ จำเลยที่ 1 จึงต้องรับผิดชอบชำระหนี้ตามข้อตกลงในสัญญาหย่าจึงเป็นการตีความข้อความในสัญญา โดยไม่คำนึงถึงสถาบันครอบครัวเป็นการไม่ชอบ จำเลยที่ 1 มีสิทธิที่จะดูความประพฤติของบุตรเสียก่อนที่จะจ่ายค่าอุปการะเลี้ยงดูและค่าการศึกษาของบุตร กรณียังไม่อาจถือได้ว่าจำเลยที่ 1 ตกเป็นผู้ผิดนัด เห็นว่า ฎีกาของจำเลยที่ 1 ในประเด็นนี้เป็นการโต้เถียงข้อเท็จจริงเพื่อนำไปสู่การวินิจฉัยปัญหาข้อกฎหมาย จึงเป็นฎีกาในปัญหาข้อเท็จจริงมิใช่ปัญหาข้อกฎหมายจึงต้องห้ามตามบทกฎหมายดังกล่าว ที่ศาลชั้นต้นรับฎีกาในข้อนี้ของจำเลยที่ 1 มานั้นไม่ชอบ ศาลฎีกาไม่รับวินิจฉัย คดีมีปัญหาที่ต้องวินิจฉัยตามฎีกาของจำเลยทั้งสองในประการต่อไปว่า กรณีมีเหตุที่จะเพิกถอนนิติกรรมการโอนกรรมสิทธิ์เฉพาะส่วนของจำเลยที่ 1 ในที่ดินและบ้านพิพาทระหว่างจำเลยทั้งสองตามคำพิพากษาศาลอุทธรณ์ภาค 1 หรือไม่ ในข้อนี้จำเลยทั้งสองฎีกาว่า ข้อตกลงตามหนังสือสัญญาหย่าในข้อ 5.1 เป็นการแสดงเจตนาของจำเลยที่ 1 แต่เพียงฝ่ายเดียวในการจัดการทรัพย์สินในส่วนของจำเลยที่ 1 ในลักษณะของพินัยกรรม ซึ่งจำต้องตีความตามเจตนาอันแท้จริงของจำเลยที่ 1 แม้จำเลยที่ 1 จะมีได้ทำให้อายุต้องตามแบบของพินัยกรรมก็ตาม หนังสือสัญญาหย่าและข้อตกลงในข้อ 5.1 ดังกล่าวจึงมิใช่สัญญาประนีประนอมยอมความและสัญญาเพื่อประโยชน์บุคคลภายนอกทั้งไม่มีผลกระทบต่อทรัพย์สินในส่วนของโจทก์จึงไม่ถือว่า

เป็นการโต้แย้งสิทธิของโจทก์ โจทก์จึงไม่มีอำนาจฟ้อง นอกจากนี้การที่จำเลยที่ 1 แสดงเจตนาให้ที่ดินและบ้านพิพาทในส่วนของจำเลยที่ 1 ตกเป็นมรดกแก่นายจิตติผู้เป็นบุตร เมื่อจำเลยที่ 1 ถึงแก่ความตายไปแล้ว นายจิตติจึงไม่อาจแสดงเจตนาแก่จำเลยที่ 1 ว่าจะถือเอาประโยชน์จากข้อสัญญาดังกล่าวในขณะที่จำเลยที่ 1 ยังมีชีวิตอยู่ได้ เมื่อตีความว่าข้อตกลงดังกล่าวเป็นพินัยกรรมแล้ว จำเลยที่ 1 ซึ่งเป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์ในทรัพย์สินพิพาทอยู่กึ่งหนึ่ง ย่อมมีสิทธิใช้สอยและจำหน่ายจ่ายโอนทรัพย์สินพิพาทในส่วนของจำเลยที่ 1 ให้แก่จำเลยที่ 2 ได้ โจทก์และนายจิตติจึงไม่ได้รับความเสียหายแต่อย่างใด กรณีจึงไม่มีเหตุที่จะเพิกถอนนิติกรรมกรรมสิทธิ์เฉพาะส่วนของจำเลยที่ 1 ในที่ดินและบ้านพิพาท ตามข้อวินิจฉัยของศาลอุทธรณ์ภาค 1 ในข้อนี้ปรากฏจากทางนำสืบของโจทก์ว่า เมื่อวันที่ 17 ธันวาคม 2556 จำเลยที่ 1 ได้ฟ้องหย่าโจทก์และขอแบ่งสินสมรสต่อศาลชั้นต้นปรากฏตามสำเนาคำฟ้องคดีหมายเลขดำที่ 463/2556 ต่อมาจำเลยที่ 1 ได้ถอนฟ้องคดีดังกล่าวและได้จดทะเบียนหย่ากับโจทก์เมื่อวันที่ 13 มกราคม 2557 และได้มีการทำหนังสือสัญญาหย่า ลงวันที่ 13 มกราคม 2557 ไว้ต่อกัน ซึ่งเมื่อตรวจสอบรายการทรัพย์สินที่จำเลยที่ 1 อ้างว่าเป็นสินสมรสและฟ้องขอแบ่งจากโจทก์ ในคดีหมายเลขดำที่ 463/2556 ของศาลชั้นต้นแล้วปรากฏว่า ที่ดินพร้อมสิ่งปลูกสร้างและห้องชุดตามฟ้อง ข้อ 3.1.1 ถึงข้อ 3.1.6 คือทรัพย์สินรายการเดียวกับที่ปรากฏในหนังสือสัญญาหย่า ข้อ 5.1 และ 5.3 ถึง 5.7 ซึ่งรวมถึงบ้านพร้อมที่ดินพิพาทในคดีนี้ด้วย นอกจากนี้ยังมีรายการทรัพย์สินในส่วนที่เกี่ยวกับรถยนต์รวม 3 คัน ซึ่งซ้ำกันด้วย จากข้อเท็จจริงดังกล่าวบ่งชี้ให้เห็นว่า ก่อนมีการทำหนังสือสัญญาหย่า และจดทะเบียนหย่าขาดจากกันนั้น โจทก์และจำเลยที่ 1 มีเหตุที่ไม่อาจใช้ชีวิตอยู่ร่วมกันได้อีกต่อไปจำเลยที่ 1 จึงเป็นฝ่ายฟ้องขอหย่าขาดจากโจทก์ก่อนแต่ในที่สุดโจทก์และจำเลยที่ 1 ก็สามารถตกลงกันได้โดยตกลงยินยอมหย่าขาดจากกัน และได้แนบหนังสือสัญญาหย่าไว้ท้ายบันทึกทะเบียนการหย่า ซึ่งหนังสือสัญญาหย่านี้เป็นข้อตกลงระหว่างโจทก์และจำเลยที่ 1 เกี่ยวกับอำนาจปกครองบุตรผู้เยาว์ การชำระค่าอุปการะเลี้ยงดูบุตรและค่าการศึกษาของบุตร รวมทั้งข้อตกลงเกี่ยวกับการแบ่งสินสมรสระหว่างโจทก์และจำเลยที่ 1 ข้อตกลงต่าง ๆ ตามที่ปรากฏในหนังสือสัญญาหย่านี้จึงเป็นเรื่องที่โจทก์และจำเลยที่ 1 ประสงค์จะระงับข้อพิพาทเกี่ยวกับบุตรผู้เยาว์ และสินสมรสซึ่งมีอยู่หรือที่จะมีต่อไปในภายภาคหน้าให้เสร็จไป ด้วยต่างฝ่ายต่างยอมผ่อนผันให้แก่กัน โดยโจทก์ตกลงให้สินสมรสที่เป็นที่ดินพร้อมสิ่งปลูกสร้างและห้องชุดตามข้อ 5.3 ถึง 5.7 ในหนังสือสัญญาหย่าตกเป็นของจำเลยที่ 1 ทั้งหมด แต่จำเลยที่ 1 ต้องรับภาระหนี้สินที่เกี่ยวกับทรัพย์สินดังกล่าวแต่เพียงผู้เดียว โจทก์คงติดใจที่จะแบ่งสินสมรสในส่วนที่เกี่ยวกับบ้านพร้อมที่ดินพิพาทและรถยนต์ยี่ห้อ FORD ESCAPE ตามข้อ 5.1 และ 5.2 เท่านั้น ข้อตกลงระหว่างโจทก์และจำเลยที่ 1 ดังกล่าวจึงเป็นสัญญาประนีประนอมยอมความ ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 850 สำหรับข้อตกลงเกี่ยวกับสินสมรสตามหนังสือสัญญาหย่า ข้อ 5.1 ซึ่งจำเลยที่ 1 อ้างว่าเป็นพินัยกรรมนั้น เห็นว่า ข้อความที่จำเลยที่ 1 ระบุว่าสินสมรสในส่วนของจำเลยที่ 1 ในบ้านพร้อมที่ดินพิพาทเมื่อจำเลยที่ 1 ตายไปให้ตกเป็นมรดกของบุตรคือ นายจิตติ นั้น เป็นสัญญาที่มีเงื่อนไขที่ก่อให้เกิดหนี้แก่จำเลยที่ 1 ที่ต้องชำระให้แก่บุคคลภายนอกคือนายจิตติผู้เป็นบุตรเพื่อเป็นการระงับข้อพิพาท จึงเป็นสัญญาเพื่อประโยชน์บุคคลภายนอกตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 374 มิใช่เรื่องพินัยกรรม ดังนั้น การที่จำเลยที่ 1 จดทะเบียนโอนกรรมสิทธิ์ในที่ดินพร้อมบ้านพิพาท เฉพาะส่วนของจำเลยที่ 1 ให้แก่จำเลยที่ 2 โดยเสนหา แม้ไม่กระทบต่อสิทธิของโจทก์ในบ้านพร้อมที่ดินพิพาทก็ตาม แต่โจทก์ก็เป็นคู่สัญญา

ในหนังสือสัญญาเช่าโดยตรงกับจำเลยที่ 1 ในการยกทรัพย์สินให้แก่บุตร โจทก์ในฐานะคู่สัญญาจึงมีอำนาจฟ้องให้เพิกถอนนิติกรรมการโอนทรัพย์สินพิพาทระหว่างจำเลยที่ 1 กับจำเลยที่ 2 ได้เพราะเป็นทางให้บุตรเสียเปรียบ อันเป็นการฟ้องบังคับให้จำเลยที่ 1 ปฏิบัติตามข้อตกลงในหนังสือสัญญาเช่านั่นเอง การที่จำเลยที่ 1 จดทะเบียนโอนบ้านพร้อมที่ดินพิพาทเฉพาะส่วนของตนให้แก่จำเลยที่ 2 โดยเสนอหาจึงเป็นกรณีที่จำเลยที่ 1 หลีกเลี่ยงที่จะชำระหนี้ให้แก่บุตร ตามข้อตกลงในสัญญา กรณีจึงมีเหตุที่จะเพิกถอนนิติกรรมการโอนดังกล่าวได้ ที่ศาลอุทธรณ์ภาค 1 พิพากษามานั้นชอบแล้ว ฎีกาของจำเลยทั้งสองฟังไม่ขึ้น พิพากษายืน ค่าฤชาธรรมเนียมชั้นฎีกาให้เป็นพับ

องค์คณะ

สุรางคณา กมลละคร · พิศพล พิรุณ · กীরติ กาญจนรินทร์

ข้อความคำพิพากษาเป็นของศาลฎีกา · ที่มาของข้อมูล: deka.supremecourt.or.th · <https://www.thaideka.online/deka/6926/2560>